

Г. М. ШОВКОПЛЯС,
кандидат юридичних наук, асистент кафедри
господарського права Національного юридичного
університету імені Ярослава Мудрого

АНАЛІЗ ЄВРОПЕЙСЬКИХ ГАРАНТІЙНО-КОМПЕНСАЦІЙНИХ МЕХАНІЗМІВ ЗАХИСТУ ПРАВ ІНВЕТОРІВ НА РИНКАХ ФІНАНСОВИХ ПОСЛУГ ТА ВПРОВАДЖЕННЯ ТАКИХ МЕХАНІЗМІВ В УКРАЇНІ

У статті аналізуються питання щодо європейських гарантійно-компенсаційних механізмів захисту прав інвесторів на ринках фінансових послуг та застосування таких механізмів в Україні.

Ключові слова: ринок фінансових послуг, компенсаційні схеми, державний фонд гарантування інвестицій, солідарний фонд гарантування інвестицій.

Постановка проблеми. Ринок фінансових послуг України, який існує на теперішній час, потребує негайного реформування шляхом впровадження дієвих механізмів захисту прав інвесторів – споживачів фінансових послуг та формування конкурентоспроможного національного ринку фінансових послуг шляхом усунення спекулятивних схем на цьому ринку.

Мета статті – дослідження європейських гарантійно-компенсаційних механізмів захисту прав інвесторів на ринках фінансових послуг та впровадження таких механізмів в Україні.

Аналіз останніх досліджень. Вивченням захисту прав інвесторів на ринках фінансових послуг займалися В. П. Левченко, В. І. Полюхович, В. М. Стойка та ін. Що стосується саме компенсаційних механізмів захисту прав інвесторів, то деякі аспекти цього питання досліджували В. В. Поєдинок, Ю. Б. Фогельсон, але й досі воно залишається предметом наукових пошуків і потребує свого вирішення.

Виклад основного матеріалу. Не можна не погодитися з думкою В. В. Поєдинок, що спеціальні компенсаційні фонди є неодмінним атрибутом розвиненого ринку фінансових послуг, їх ефективна діяльність суттєво покращує інвестиційний клімат, а власне інвестиційний процес стає більш комфортним і безпечним для усіх його суб'єктів [1].

На думку П. М. Ланскова, система компенсаційних фондів, якщо виходити з міжнародного досвіду, має відігравати роль провідного механізму відшкодування втрат клієнтів операторів ринку [2, с. 21]. І тому, на нашу думку, це потребує негайного втілення в норми українського законодавства.

Запровадження в Україні компенсаційних схем при залученні коштів від інвесторів є однією із необхідних умов приведення законодавства України у відповідність до вимог законодавства ЄС.

В Європейському Союзі компенсаційні схеми захисту прав інвесторів урегульовані такими Директивами, як Директива 97/9/ЄС Європейського парламенту та Ради від 3 березня 1997 р. про схеми компенсації інвесторам (далі – Директива 97/9/ЄС) Directive 97/9/EC of the European Parliament and of the Council of 3 March 1997 on investor-compensation schemes [3] та Директива 2014/49/ЄС від 16 квітня 2014 р. про схеми гарантування вкладів Directive 2014/49/EU of the European Parliament and of the Council of 16 April 2014 on deposit guarantee schemes [4].

Директива Європейського парламенту 97/9/ЄС зобов'язує держави-члени встановлювати одну або кілька компенсаційних схем для інвесторів. Усі інвестиційні компанії, що здійснюють інвестиційні послуги, повинні належати до такої схеми. Стаття 2 цієї

Директиви передбачає, що жодна інвестиційна компанія, вповноважена у державі-члені, не може вести інвестиційний бізнес, поки вона не включена в одну з таких схем. У ст. 9 Директиви 97/9/ЄС зазначається, що робота схеми компенсації має забезпечувати оплату вимоги інвестора якомога скоріше і не пізніше, ніж через три місяці з часу визнання законності і суми вимоги. Директива встановлює мінімальним розмір компенсації для інвестора – 20 000 євро. У той же час вона дає можливість державам-членам встановлювати більший розмір виплат компенсації.

Розглянемо приклад імплементації вимог цих Директив у деяких країнах ЄС. Відповідно до цих Директив була створена компенсаційна схема Великобританії – Financial Services Compensation Scheme (далі – FSCS), яка поєднує 5 різних схем: по депозитах, інвестиціях, страховому посередництву, страховому бізнесу, іпотечних фірмах. Згідно зі ст. 214 п. 1 Закону про ринки фінансових послуг Великобританії 2000 р. (Financial Services and Markets Act 2000) [5] уповноважена особа компенсаційної схеми може змінювати умови компенсаційної схеми, а саме: коло осіб, на які буде поширюватися дана схема, певні вимоги для окремої категорії осіб, обставини, за яких буде застосовуватися дана схема, місце розташування фінансової установи і таке інше. Дана схема як система захисту була створена переважно для допомоги приватним особам, проте представники дрібного бізнесу так само підпадають під дію цієї схеми.

Схема захисту для інвесторів починає діяти, якщо фірма не може або схоже, що не зможе відповідати за своїми зобов'язаннями. Стаття 404 розділу 14 Закону «Про ринки фінансових послуг» 2010 р. (Financial Services Act 2010) [6] передбачає схему розгляду справ споживачів. FSCS може визначити у компанії дефолт, якщо відбувається одна з таких дій: а) якщо фінансова установа добровільно йде на ліквідацію; б) визначено, що дана компанія не може відповідати за своїми зобов'язаннями; в) призначено ліквідатора або адміністратора або тимчасового адміністратора або тимчасового керуючого; г) є припис суду про ліквідацію компанії або адміністрацію підприємства [7]. Стаття 404 Е Закону «Про ринки фінансових послуг» 2010 р. розповсюджується як на надання платіжних послуг, так і на інвестиційну діяльність, тобто норми регулювання є однаковими для всіх видів послуг, передбачених цією статтею.

У Великобританії, як тільки компанії оголошується дефолт, адміністратор або ліквідатор зазвичай повідомляють про існування системи захисту споживачів. Тривалість обробки претензій буде залежати від ряду факторів, таких як тип і складність претензії, рівень інформації, яку FSCS повинен зібрати з інших джерел [8].

Що стосується суб-схеми FSCS для інвестиційного бізнесу, то вона починає діяти, коли виникають претензії у споживачів до фінансових консультантів та інвестиційних компаній. FSCS спрацьовує також, коли фірма виходить з бізнесу і не може або швидше за все, на думку FSCS, не зможе виплатити грошові кошти за заявленими претензіями, висунутими проти неї. FSCS так само має місце, коли фірма припинила свою діяльність і не має достатніх активів для задоволення претензій чи є неплатоспроможною. Як тільки FSCS переконується, що фірма не може або швидше за все не зможе виплатити кошти, FSCS заявляє, що фірма знаходиться в стані дефолту. Дане оголошення є підставою для складання заяви для відшкодування компенсації. Щоб претендувати на компенсацію, інвестори повинні мати на те права, встановлені правилами Financial Conduct Authority (далі – FCA) і Prudential Regulation Authority (далі – PRA). До таких правил належить те, що це повинні бути приватні особи, розмір виплат має чітко визначені межі та ін.

Для того, щоб в інвестора була можливість вимагати компенсацію, йому потрібно заповнити і повернути бланк заяви, який надсилається FSCS. За заявами щодо інвестиційних компаній FSCS може виплатити 50 000 євро як компенсацію на одну людину 100% від перших 50 000 євро.

FSCS є юридичною особою, яка є приватною компанією, а саме товариством з обмеженою відповідальністю, де відповідальність учасників обмежується їх гарантіями і не має статутного капіталу.

Учасниками FSCS є ліцензовані фінансові компанії та постачальники платіжних послуг. FSCS задовольняє претензії по тих фінансових установах, діяльність яких врегульована FCA і PRA. Процес авторизації компаній, які здійснюють інвестиційну діяльність, детально описується на сайті FCA, а саме, які вимоги ставляться для авторизації учасників цих послуг [9]. До ліцензованих фінансових компаній, які надають інвестиційні послуги і авторизуються FCA, належать: фірми, які надають консультації з питань пенсійного забезпечення, інвестиційні фонди нерухомості, фірми, що надають інвестиційні консультації по структурованих продуктах [10].

FSCS забезпечує захист по інвестиціях якщо була дана неякісна інвестиційна порада або якщо інвестор був введений в оману; коли інвестиційна фірма виходить з бізнесу і не може повернути гроші або інвестиції. Інвестиції охоплюють питання, пов'язані з: цінними паперами та акціями, пайовими фондами, ф'ючерсами та опціонами, довгостроковими інвестиціями, особистий пенсійний план.

Слід зазначити, що в даний час законодавство України не передбачає існування в Україні жодної схеми компенсації для інвесторів. Так, були спроби

щодо втілення Проекту Закону «Про Фонд гарантування вкладів та інвестицій фізичних осіб» №3132 від 28.08.2013 в життя, але 27.11.2014 з Верховної Ради цей проект було відкликано. Відповідно до цього проекту метою його є захист прав і законних інтересів вкладників та інвесторів фінансових установ, де інвестором є фізична особа (крім фізичних осіб – суб'єктів підприємницької діяльності), яка передала торговцю цінними паперами кошти та/або цінні папери на підставі договору про управління цінними паперами, а також фізична особа – власник цінних паперів інституту спільного інвестування, емісія яких була здійснена шляхом публічного (відкритого) розміщення. Тобто, як ми бачимо, дія цього проекту розповсюджується на інвесторів, які передали свої кошти торговцям цінними паперами або передали в управління інститутам спільного інвестування. Але, на нашу думку, дія цього проекту не повинна обмежуватися лише цими двома видами професійної діяльності на фондовому ринку, вона повинна розповсюджуватися також на всі небанківські установи, які інвестують кошти дрібних інвесторів на ринку фінансових послуг.

Тому, на нашу думку, було б доречним створення в Україні дієвих компенсаційних схем, які належним чином захищають права та інтереси інвесторів і які досить давно застосовуються в країнах ЄС.

Враховуючи, те, що Україна взяла на себе зобов'язання щодо приведення національного законодавства у відповідність із законодавством Європейського Союзу щодо захисту прав інвесторів, то було б доречним створення в Україні подвійної компенсаційної системи, яка складалась б з державного фонду гарантування інвестицій на ринку фінансових послуг та солідарного гарантійного фонду інвестицій.

Розглянемо більш детально можливий порядок створення та діяльності кожного з таких фондів, максимально наближений до законодавства ЄС.

Так, першим є створення державного фонду гарантування інвестицій. Цей фонд є гарантійним фондом, який є операційно незалежною структурою від регулюючих органів, але з якими погоджує свою діяльність і підзвітний їм. Фонд є юридичною особою, має відокремлене майно, самостійний баланс та поточний та інші рахунки у НБУ, печатку із своїм найменуванням, веде облік і звітність відповідно до законодавства. Доцільним є побудова цього фонду на основі змішаного фінансування, що передбачає, з одного боку, обов'язковість сплати внесків учасниками ринку фінансових послуг, а з іншого – використання коштів державного бюджету для забезпечення фінансової стійкості системи.

Цей фонд, в свою чергу, об'єднує в собі декілька діючих суб-компенсаційних схем (фондів). А саме, фонди, створені для компенсації втрат від реалізації ризиків у сфері страхування, інвестування, цінних паперів та недержавного пенсійного забезпечення. Державний гарантійний фонд зобов'язаний виплатити кошти інвесторам у разі, якщо страхові компанії, інвестиційні компанії, професійні учасники ринку цінних паперів та недержавні пенсійні фонди не в змозі виконати свої зобов'язання перед інвесторами у разі припинення діяльності або неплатоспроможності такої небанківської фінансової установи. Участь зазначених установ у такому державному фонді є обов'язковою. Фінансова установа набуває статусу учасника Фонду в день внесення запису до реєстру учасників державного гарантійного фонду. Ліцензія такої фінансової установи повинна видаватися після участі у фонді. Дія цього фонду спрямована на захист прав приватних інвесторів та інтересів малого бізнесу. Кожна фінансова установа, яка підлягає регулюванню з боку НКЦП та НКРФП, повинна сплачувати щорічно податок, який спрямовується на поточні витрати і компенсаційні виплати. Також можливий 2-й варіант: участь у фонді є обов'язковою через певний період адаптації до законодавства ЄС.

Цей фонд спрацьовує, коли фінансова установа ліквідується або знаходиться в стані неплатоспроможності, і в результаті перевірки державного гарантійного фонду з'ясується, що не має достатніх активів для задоволення претензій інвесторів. Після здійснення відповідної перевірки державним гарантійним фондом разом з НКЦП і НКРФП, на сайті фонду опубліковується офіційне оголошення про те, що установа ліквідується або знаходиться в стані неплатоспроможності. Відповідне оголошення є підставою для звернення інвесторів із заявою до державного фонду з вимогою про виплату компенсацій по заборгованості. Відповідна заява-претензія обробляється фондом, в залежності від складності обставин, від семи до двадцяти робочих днів. Фактична сума компенсації залежить від претензії інвестора. Державний фонд виплачує компенсацію виключно за фінансові втрати. По кожному сектору ринку фінансових послуг встановлюється свій ліміт виплати компенсації.

Система гарантування інвестицій гарантує проведення компенсаційних виплат інвесторам, що втратили інвестиції внаслідок настання їх недоступності, управління якими здійснювалось інвестиційними компаніями та професійними учасниками цінних паперів, у розмірі 90 відсотків неповернутих інвестицій, але не більше 200 тис. гривень за кожним

фактом недоступності інвестицій. Що стосується гарантійних виплат інвесторам, що втратили інвестиції внаслідок управління їхніми інвестиціями недержавних пенсійних фондів, страхових компаній, у цьому випадку розмір встановлюється 100 % без встановлення лімітів при умові страхування та пере-страхування відповідного виду діяльності. Компенсаційні виплати проводяться виключно у гривнях.

Але системно такий фонд може функціонувати тільки при належному нагляді за учасниками ринку фінансових послуг. Відсутність належного нагляду породжує неплатоспроможність фінансових установ і як наслідок, звернення до такого фонду нерентабельних установ, які не в змозі виконувати свої зобов'язання перед інвесторами.

Ю. Б. Фогельсон у своїй праці під назвою «Защита прав потребителей финансовых услуг» зазначає, що гарантійні схеми створюються, як правило, урядом у вигляді компаній приватного права або у вигляді юридичних осіб публічного права [11, с. 257]. Але, на нашу думку, доречним є створення і існування гарантійних компенсаційних схем в інших організаційно-правових формах.

Іншою компенсаційною схемою для інвесторів можна визначити як створення солідарного гарантійного фонду шляхом укладення учасниками такого фонду договору про солідарне виконання зобов'язання перед інвесторами у разі втрати інвестицій внаслідок настання їх недостатності. Учасниками цього фонду можуть бути: страхові компанії, інвестиційні компанії, професійні учасники ринку цінних паперів, кредитні установи (окрім банків) та недержавні пенсійні фонди. Відповідно до договору учасники повинні відповідати за зобов'язаннями кожного з них перед інвесторами, що втратили інвестиції, управління якими здійснювалося ким-небудь з цих учасників. Участь у такому фонді є добровільною. Такий фонд є юридичною особою, що засновується учасниками ринку фінансових послуг або їх саморегулюючими організаціями. Фонд є некомерційною самоврядною установою, що виконує спеціальні функції у сфері гарантування інвестицій інвесторів. Компенсації з такого фонду виплачуються фізичним особам та за рахунок його активів внаслідок настання недоступності інвестицій, в результаті ліквідації або дефолту фінансової установи, а також у разі відмови виплати після звернення інвестора до відповідної фінансової установи певних грошових коштів.

Учасники солідарного гарантійного фонду укладають між собою договір про солідарне виконання зобов'язань, згідно з яким сторони (учасники) зобов'язуються солідарно відповідати за зобов'язаннями кожної сторони договору перед інвесто-

рами, що втратили інвестиції внаслідок настання їх недоступності.

У разі виникнення заборгованості у фінансової установи перед інвестором відносно невиконання своїх зобов'язань, таке зобов'язання повинно бути виконано протягом десяти днів з дня отримання відповідної вимоги від інвестора. Якщо учасник солідарного гарантійного фонду не виконує свої зобов'язання протягом зазначеного строку, всі інші учасники такого фонду відповідно до договору про солідарне виконання зобов'язання зобов'язані виконати таку вимогу солідарно на умовах, визначених таким договором. Право на одержання гарантованої суми відшкодування коштів за компенсаційними виплатами відповідно інвестори набувають за рахунок коштів Фонду в грошовій одиниці України з дня настання недоступності інвестицій.

Солідарний гарантійний фонд набуває право кредитора фінансової установи на всю суму, що підлягає відшкодуванню інвесторам такої фінансової установи на момент ухвалення рішення про ліквідацію фінансової установи. Фонд повинен мати власний веб-сайт, на якому оприлюднюються: звіти Фонду, перелік учасників Фонду, розмір відшкодування вкладів та компенсаційних виплат. Він є установою, що не має на меті отримання прибутку. Джерелами формування коштів і майна Фонду є: початкові збори з учасників, регулярні збори з учасників, доходи, одержані від інвестування коштів Фонду в державні цінні папери України, доходи, одержані у вигляді процентів, нарахованих банками України за залишками коштів на рахунках Фонду, кредити і позики, залучені відповідно до законодавства, кошти, одержані від продажу майна ліквідованих учасників Фонду, в розмірі проведених компенсаційних виплат, інші надходження.

Висновки. Однією з найважливіших цілей, що лежить в основі функціонування сучасного ринку фінансових послуг, є забезпечення захисту активів інвесторів у цьому секторі. Інвестори, які інвестують свої гроші, повинні бути належним чином захищені. Система захисту інвесторів складається з: а) видачі дозволу на здійснення фінансовими установами своєї діяльності; б) системи державного контролю та нагляду за поточною діяльністю, мета яких – усунути небезпеку ситуації, яка загрожує тим, хто довірив свої інвестиції; в) системи компенсації інвесторам. Найбільш доцільним є існування державного фонду гарантування інвестицій і солідарного гарантійного фонду. Разом з тим потребує подальшого дослідження механізм правового регулювання розрахунків обов'язкових виплат учасниками компенсаційних схем та відповідних компенсаційних виплат інвесторами – споживачами фінансових послуг.

ЛІТЕРАТУРА

1. Поєдинок В. В. Компенсаційні схеми для інвесторів на ринку фінансових послуг України [Електронний ресурс] / В. В. Поєдинок. – Режим доступу: <http://www.justinian.com.ua/article.php?id=1806>.
2. Лансков П. Применение международного опыта для развития компенсационных механизмов на финансовом рынке России / П. Лансков, Д. Лансков // Рынок ценных бумаг. – 2009. – No 9–10. – С. 21–26.
3. DIRECTIVE 97/9/EC OF THE EUROPEAN PARLIAMENT AND OF THE COUNCIL of 3 March 1997 on investor-compensation schemes [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/PDF/?uri=CELEX:31997L0009&qid=1418476228736&from=EN>.
4. Directive 2014/49/EU of the European Parliament and of the Council of 16 April 2014 on deposit guarantee schemes [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/qid=1435228971869&uri=CELEX:32014L0049>.
5. Financial Services and Markets Act 2000 [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.legislation.gov.uk/ukpga/2000/8/contents>.
6. Financial Services Act 2010 [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.legislation.gov.uk/ukpga/2010/28/contents>.
7. Financial Services Compensation Scheme [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.fscs.org.uk/industry/sub-schemes/designated-investment-business/>.
8. Financial Services Compensation Scheme [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.fscs.org.uk/what-we-cover/questions-and-answers/#question0>.
9. Financial Conduct Authority [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.fca.org.uk/firms/about-authorisation/getting-authorised>.
10. Financial Conduct Authority [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.fca.org.uk/firms/financial-services-products/investments>.
11. Фогельсон Ю. Б. Защита прав потребителей финансовых услуг / Ю. Б. Фогельсон, М. Д. Ефремова. – М. : Норма, Инфра-М, 2010. – 368 с.

REFERENCES

1. Poiedynok V. V. *Kompensatsiini skhemy dlia investoriv na rynku finansovykh posluh Ukrainy* (Compensation Schemes for Investors in the Financial Services Market Ukraine) Elektronnyi resurs, Rezhym dostupu: <http://www.justinian.com.ua/article.php?id=1806>.
2. Lanskov P. *Primenenie mezhdunarodnogo opyita dlya razvitiya kompensatsionnykh mehanizmov na finansovom rynke Rossii* (The use of International Experience for the Development of Compensatory Mechanisms on the Russian Financial Market), P. Lanskov, D. Lanskov, Ryinok tsennykh bumag, 2009, No 9–10, pp. 21–26.
3. *Directive 97/9/ec of the european parliament and of the council of 3 March 1997 on investor-compensation schemes* Elektronnyi resurs, Rezhym dostupu: <http://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/PDF/?uri=CELEX:31997L0009&qid=1418476228736&from=EN>.
4. *Directive 2014/49/EU of the European Parliament and of the Council of 16 April 2014 on deposit guarantee schemes* Elektronnyi resurs, Rezhym dostupu: <http://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/qid=1435228971869&uri=CELEX:32014L0049>.
5. *Financial Services and Markets Act 2000* Elektronnyi resurs, Rezhym dostupu: <http://www.legislation.gov.uk/ukpga/2000/8/contents>.
6. *Financial Services Act 2010* Elektronnyi resurs, Rezhym dostupu: <http://www.legislation.gov.uk/ukpga/2010/28/contents>.
7. *Financial Services Compensation Scheme* Elektronnyi resurs, Rezhym dostupu: <http://www.fscs.org.uk/industry/sub-schemes/designated-investment-business/>.
8. *Financial Services Compensation Scheme* Elektronnyi resurs, Rezhym dostupu: <http://www.fscs.org.uk/what-we-cover/questions-and-answers/#question0>.
9. *Financial Conduct Authority* Elektronnyi resurs, Rezhym dostupu: <http://www.fca.org.uk/firms/about-authorisation/getting-authorised>.
10. *Financial Conduct Authority* Elektronnyi resurs, Rezhym dostupu: <http://www.fca.org.uk/firms/financial-services-products/investments>.
11. Fogelson Yu. B., Efremova M. D. *Zaschita prav potrebiteley finansovykh uslug* (Protecting the Rights of Consumers of Financial Services) M, Norma, Infra-M, 2010, 368 p.

А. Н. ШОВКОПЛЯС

кандидат юридических наук, ассистент кафедры хозяйственного права
Национального юридического университета имени Ярослава Мудрого

**АНАЛИЗ ЕВРОПЕЙСКИХ ГАРАНТИЙНО-КОМПЕНСАЦИОННЫХ
МЕХАНИЗМОВ ЗАЩИТЫ ПРАВ ИНВЕСТИТОРОВ НА РЫНКАХ
ФИНАНСОВЫХ УСЛУГ И ВНЕДРЕНИЕ ТАКИХ МЕХАНИЗМОВ В УКРАИНЕ**

В статье анализируются вопросы европейских гарантийно-компенсационных механизмов защиты прав инвесторов на рынках финансовых услуг и применение таких механизмов в Украине.

Ключевые слова: рынок финансовых услуг, компенсационные схемы, государственный фонд гарантирования инвестиций, солидарный фонд гарантирования инвестиций.

G. M. SHOVKOPLYAS

Candidate of Legal Sciences, Assistant of the Department of Economic Law
of Yaroslav Mudryi National Law University

**ANALYSIS OF EUROPEAN WARRANTY-COMPENSATION
MECHANISM INVESTOR PROTECTION IN FINANCIAL SERVICES MARKETS
AND IMPLEMENTATION OF SUCH MECHANISMS IN UKRAINE**

Problem setting. Financial Services Market of Ukraine, which exists at present, needs immediate reform by implementing effective mechanisms for the protection of investors – consumers of financial services and the formation of a competitive national financial market through the elimination of speculative schemes in this market.

Analysis of resent researches and publications. The study of investor protection on the markets of financial services was explored by V. P. Levchenko, V. I. polyuhovich, V. M. Hour and so on. As for compensatory mechanisms to protect the rights of investors, some aspects of this question was investigated by V. V. Duel, Yu. Fogelson, but still it remains the subject of scientific research and needs to be addressed.

Target of research. The aim of the article – research-European Warranty compensatory mechanisms to protect the rights of investors in the financial markets and the introduction of such mechanisms in Ukraine.

Article's main body. The introduction of compensation schemes in Ukraine in attracting funds from investors is one of the necessary conditions of the legislation of Ukraine in compliance with EU legislation.

The European Union compensation schemes regulated investor protection Directives such as Directive 97/9 / EC of the European Parliament and of the Council of 3 March 1997 on investor-compensation schemes and Directive 2014/49 / EU of the European Parliament and of the Council of 16 April 2014 on deposit guarantee schemes European Parliament Directive 97/9 / EC requires Member States to set one or more compensation schemes for investors. All investment firms performing investment services must belong to such a scheme. Article 2 of the Directive provides that any investment firm authorized in a Member State, can not conduct investment business until it is incorporated into one of these schemes. In implementing the compensation scheme should take appropriate measures to inform investors of the determination or ruling referred to in Article 2 (2), and when they get compensated to do so as soon as possible. Also set period during which investors can submit their claims. This period should not be less than five months after the said date or order or determination of the date such determination or ruling was announced. In Article 9 of Directive 97/9 / EC states that the work of the compensation scheme should ensure investor demands payment as soon as possible and no later than three months since the recognition of the legitimacy and the amount of claims. The Directive sets minimum compensation for investors – 20,000 euros. At then same time it allows the Member States to establish larger compensation.

Therefore, it would be appropriate to create a Ukraine effective compensation schemes that adequately protect the rights and interests of investors and are pretty long used in the EU.

Conclusions and prospects for the development. Given that Ukraine has made a commitment to bring national legislation in line with EU legislation on investor protection, it would be appropriate creation in Ukraine of dual compensation system, which would consist of state fund to guarantee investments in financial Services solidarity and guarantee fund investments.

Key words: financial services market, compensation scheme, state investment guarantee fund, solidarity fund investment guarantee.